

İBNÜ'L-ARABÎ

FUSÛSU'L-HİKEM

HZ.

İBRÂHİM

5. FAS

derleyen

CEMÂLNUR SARGUT

NI
NEFES

4. BASKI

İÇİNDEKİLER

HZ. İBRÂHİM İLE İLGİLİ ÂYETLER.....11

- *Müheyyeme Hikmeti ve İbrâhim:*
“İbrâhim’in ‘Halil’ diye isimlendirilmesinin sebebi, zât-ı ilâhiyyenin muttasıf olduğu bütün sıfatlara Halil’in zâtının dahil olmasıdır.”

İBRÂHİM.....25

MÜHEYYEME HİKMETİ VE İBRÂHİM 28

HALİL-DOST31

SADÂKAT53

YAYILMA-SEREYAN.....67

- “Görmüyor musun ki Hak, hâdislerin sıfatları ile zuhur eder. Hak, kendi nefsinden böylece haber vermiştir. Hak, nâkis ve zem sıfatlarıyla zâhir olur. Görmez misin ki halk, başından sonuna kadar Hakk’ın sıfatlarıyla zuhur eder. Hakk’ın sıfatlarının hepsi mahluk için sâbittir. Aynı şekilde hâdislerin de sıfatları Hak için sâbittir.”

HAKK’IN ZÂHİRLİĞİ-HALKIN ZÂHİRLİĞİ..... 71

- “Sonra zat bu nispetlerden soyutlanırsa ilâh olmamış olurdu. Halbuki bu nispetleri bizim ‘âyân’ımız ihdas etmiştir. Binâenaleyh biz, mâhiyetimiz ile ilâhı ilâh yaptık. Biz bilinmeyince ilâh da bilinemez (maruf olmaz). Bunun için Hz. Peygamber, ‘Nefsini bilen Rabbini bilir’ buyurmuştur. Halbuki O (s.a.s), Allah’ı en iyi bilen mahlûktur.”
“Bazı hakimler ve Gazzâli, ‘Allah, âleme bakmadan bilinir’ diye iddia etmişlerdir. Bu ise, yanlıştır. Evet, Zât’ın kadim ve hâdis olduğu bilinir. Fakat me’lûh (âlem) bilinmeyince Zât’ın ilâh olduğu bilinmez. Şu halde me’lûh, ilâha delildir.”
“Bunun ardından sana keşif şu bilgiyi verir: Hakk’ın nefsi kendi nefsine ve ulûhiyetine delil olmuştur. Kesin olarak âlem, âyân-ı sâbitisinin sûretlerinde Hakk’ın tecellisinden başka bir şey değildir. Bu âyânın varlığı, o tecelli olmaksızın mümkün

değildir. Hak, bu ayânın hakikatleri ve halleri sebebiyle tenevvü eder ve tasavvur edilir. Bu keşf de, Hakk'ın bizim ilâhımız olduğuna ilim gerçekleştikten sonradır.”

“Bundan sonra diğer keşif gelir ki, bizim sûretlerimizi Hak'ta izhar eder. Hak'ta bazımız bazımıza zâhir olur, bazımız bazımızı bilir. Böylece birbirimizden temeyyüz ederiz.”

NEFSİNİ BİLEN RABBİNİ BİLİR 83

- “Eğer Allah Teâlâ'nın ‘O dilese idi hepinizi hidâyet ederdi.’ (En'âm, 149) âyetinin faydası nedir dersen? Cevap olarak deriz ki: ‘Levşayet’ imtina harfîdir. Binâenaleyh Hakk'ın meşiyeti iş (emr) ne üzerinde ise o şeye göre taalluk etmiştir.”
- “İlâhî hitap, muhatapların buldukları hâle ve aklın nazarının verdiği şeye göre vârid olmuştur. İlâhî hitap, keşfin verdiği göre vârit olmamıştır. İşte bundan dolayı müminler çok, keşif sahibi olan ârifler ise az olmuştur.”

MÜMİN.....103

KEŞF.....105

ÂRİF.....111

- “Bizden, makam-ı malûmu olmayan hiçbir kimse yoktur. Makam-ı malûm, sübûtunda kendisiyle olduğun ve onun ile zuhur ettiğin şeydir. Bu, senin için vücûd sâbit olduğu zaman böyledir. Eğer böyle olursa ki -aslında vücûd Hakk'a aittir- hüküm, Hakk'ın varlığında senin için sâbittir. Eğer sâbit olacak olursa, -ki sen mevcutsun- o halde hüküm senin içindir. Hüküm sahibi Hak ise, Hakk'ın sana varlık bahşetmekten başka bir şey yoktur. Senin üzerindeki hüküm, senin için sâbittir. Sen ancak kendi nefisine hamd et ve kendi nefisini zemmeyle. Hak için varlık bahşetmesinden başka bir şey yoktur. Zira bu ona aittir, sana ait değildir. Sen hükümler ile onun gıdasısın. O ise, vücûd ile senin gıdandır. Böylece senin üzerine taayyün eden şey, Hakk'ın üzerine taayyün etmiştir.”

MÜKELLEFLİK.....119

- “Binâenaleyh emir, Hak'tan sana ve senden onadır. Şu var ki, sen ‘mükellef’ diye isimlendirildin. Hak, seni istîdâdin ve lisân-ı

hâlinle talep ettiğin şey ile mükellef kılmaştır. Hak ise, mükellef diye isimlendirilmez.”

- *“Hak bana hamd eder, ben de ona hamd ederim
Hak bana ibâdet eder, ben de ona ibâdet ederim
Bir halde ben onu ikrar ederim
Ayanda ise onu inkâr ederim
O, beni bilir ben onu inkâr ederim
Ben onu bilirim, böylece müşâhede ederim
Bizden nasıl ganî olur ki
Halbuki ben ona müsaade ederim ve onu said ederim
Hak, bunun için beni îcat etmiştir
Böylece onu bileyim de, ben de onu îcat edeyim
Bize hadis bu mânâyı getirdi
Hak maksadını bende tahkik etmiştir.”*

- *“Vakta Halil (a.s) için, ‘Halil’ diye isimlendirildiği mertebe sâbit oldu, bunun için ziyafeti âdet ve sünnet edindi. İbn Meserre el-Cebeli, onu Mikâil ile beraber erzak için kıldı.”*
- *“Biz Hak içiniz, nitekim
Delillerimiz sâbit oldu; biz, bizim içiniz
Onun için benim varlığımdan başkası yoktur
Artık biz, kendimiz için olduğumuz gibi, onun içiniz
Benim için iki vecih vardır: O ve Ben
Halbuki Hak için benden dolayı ‘Ene’ lafzı yoktur
Fakat Hakk’ın zuhuru, benim varlığımdadır
Binâenaleyh biz, Hak için bir kab gibiyiz.”*

KAYNAKÇA.....	139
HADİS LİSTESİ.....	143
ÂYET DİZİNİ.....	145
GENEL DİZİN.....	147

ÖNSÖZ

İbn Arabî Hazretleri bu fassta bize dostluk kavramını anlatıyor. Fası okuduğumuzda dost olmayı hiç bilmediğimizi ve dostluğun yalnız Allah'a ait olduğunu anlıyoruz. İçindeki bir hikayede Allah'ın kendi düşmanlarına ne derece dost olduğu anlatılıyor. Demek ki dostluk yaratılmış her varlığa eşit muamele etmek, belki de Hz. Mevlânâ'nın dediği gibi dostunun yaptığı hatâyı kendi yapmış gibi görmek demekmiş.

Bu bölümde birçok sır var. Gerçek ibâdetin herkesin kendi hakikatini yani yaratılıştaki ismini ortaya çıkarmak olduğunu öğreniyoruz. İsmimizin hakikatine mecbur olduğumuzu idrak ediyoruz. Şakîden şakîlikten başka bir şeyin zuhura gelemeyeceğini anlıyoruz.

Bu sırları açan peygamber saçtığı rahmet ve bereketle bizlere Muhammedî hakikatin kapılarını açıyor. Dostluktan habibliğe geçiş sırrını öğretiyor.

İdrakini Allah nasip etsin...

Cemâlnur Sargut

HZ. İBRÂHİM İLE İLGİLİ ÂYETLER

“Rabbi ona, ‘İslâm ol!’ emrini verince, o ‘Ben âlemlerin Rabbine teslim oldum.’ dedi.” (Bakara, 131)

“İbrâhim, ne Yahudi, ne de Hıristiyandı; fakat o, Allah’ı bir tanıyan dosdoğru bir Müslümandı, müşriklerden de değildi. Doğrusu onların İbrâhim’e en yakın olanı, ona uyanlar, şu Peygamber ve îman edenlerdir. Allah da müminlerin dostudur.” (Âl-i İmrân, 67-68)

“İyilik yaparak kendisini Allah’a teslim eden ve İbrâhim’in dinine dosdoğru olarak tâbi olan kimseden, din bakımından daha iyi kim olabilir? Allah, İbrâhim’i dost edinmişti.” (Nisâ, 125)

“Şunu da unutmayın ki, bir zamanlar İbrâhim’i Rabbi, birtakım kelimeler ile imtihan etti, o, onları sona erdirince, Rabbi ona, ‘Ben seni bütün insanlara imam yapacağım.’ buyurdu. İbrâhim, ‘Zürriyetimden de yap!’ dedi. Rabbi ona ‘Zâlimler benim abdimе nâil olamaz!’ buyurdu.” (Bakara, 124)

“Biz tâ o zaman bu Beyt’i, insanlar için bir sevap kazanma ve bir güven yeri kıldık. Siz de Makam-ı İbrâhim’den kendinize bir namazgah edinin. Ayrıca İbrâhim ile İsmâil’e şöyle ahid verdik: ‘Beytimi, hem tavaf edenler için, hem ibâdete kapananlar için, hem de rükû ve secde edenler için tertemiz tutun!’” (Bakara, 125)

“Ve o vakit İbrâhim, ‘Ey Rabbim, burasını güvenli bir belde kıl, halkından Allah’a ve âhîret gününe îman edenleri çeşitli

meyvelerle rızıklandır.’ diye yalvardı. Allah buyurdu ki: ‘Küfredeni dahi rızıklandırır da hayattan biraz nasip aldırırım, sonra da onu ateş azâbına uğrattırım ki, orası ne yaman bir duraktır!’” (Bakara, 126)

“Ve ne vakit ki İbrâhim, Beyt’in temellerini yükseltmeye başladı, İsmâil ile birlikte şöyle dua ettiler: ‘Ey Rabbimiz, bizden kabul buyur, hiç şüphesiz işiten sensin, bilen sensin.’” (Bakara, 127)

“İbrâhim’in milletinden, kendine kıyan beyinsizden başka kim yüz çevirir? Biz onu dünyada seçkin birisi yaptık, hiç şüphesiz o, âhirette de iyilerden biridir.” (Bakara, 130)

“Bu dini İbrâhim, kendi oğullarına vasiyet etti, Ya’kub da öyle yaptı: ‘Ey oğullarım! Muhakkak ki, bu dini size Allah seçti, başka dinlerden uzak durun, yalnızca Müslüman olarak can verin!’ dedi.” (Bakara, 132)

“Yoksa siz de olaya şahit mi oldunuz? Ya’kub’a ölüm hali gelip çattığı zaman, oğullarına, ‘Benden sonra neye ibâdet edeceksiniz?’ dediği zaman, oğulları, ‘Senin Allah’ına ve ataların İbrâhim, İsmâil ve İshak’ın Allah’ına, tek olan o Allah’a ibâdet edeceğiz. Biz ancak O’na boyun eğen Müslümanlarız.’ dediler.” (Bakara, 133)

“Bir de, ‘Yahudi veya Hıristiyan olunuz ki, hidâyet bulasınız.’ dediler. Sen onlara de ki: ‘Hayır! Hanif olarak Hakk’a tapan İbrâhim’in dinine (uyarız) ki, o hiçbir zaman müşriklerden olmadı.’ Deyiniz ki: ‘Biz, Allah’a îman ettik ve bize ne indirildiye İbrâhim’e, İsmâil’e, İshak’a, Ya’kub’a ve torunlarına ne indirildiye, Mûsâ’ya ve İsâ’ya ne indirildiye ve bütün peygamberlere Rablerinden ne verildiye hepsine îman ettik. Biz

onların arasında fark gözetmeyiz ve biz ancak O'na boyun eğen Müslümanlarız.” (Bakara, 135-136)

“Yoksa siz, İbrâhim de, İsmâil de, İshak da, Ya'kub da ve torunları da hep Yahudi ve Hıristiyan idiler' mi demek istiyorsunuz? De ki: 'Siz mi daha iyi bilirsiniz, yoksa Allah mı?' Allah'ın şahitlik ettiği bir hakîkatı bile bile inkâr edenden daha zâlim kim olabilir? Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir.” (Bakara, 140)

“Allah, kendisine hükümdarlık verdi diye, Rabbi hakkında İbrâhim'le tartışanı görmedin mi? Hani İbrâhim, ona, 'Benim Rabbim odur ki, hem diriltir, hem öldürür.' dediği zaman, 'Ben de diriltir ve öldürürüm.' demişti. İbrâhim, 'Allah güneşi doğudan getiriyor, haydi sen onu batıdan getir!' deyince o inkâr eden herif şaşırıp kaldı. Öyle ya, Allah zâlimler topluluğunu doğru yola iletmez.” (Bakara, 258)

“Bir zamanlar İbrâhim de, 'Ey Rabbim! Ölülere nasıl dirilttiğini bana göster!' demişti. Allah, 'İnanmadın mı ki?' buyurdu. İbrâhim, 'İnandım, fakat kalbim iyice yatışın diye istiyorum.' dedi. Allah buyurdu ki: 'Öyle ise kuşlardan dördünü tut da onları kendine çevir, iyice tanıdıktan sonra (kesip) her dağın başına onlardan birer parça dağıt, sonra da onları çağır, koşa koşa sana gelecekler ve bil ki, Allah gerçekten çok güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir.’” (Bakara, 260)

“Gerçekten Allah, Âdem'i, Nûh'u, İbrâhim soyunu ve İmrân soyunu âlemler üzerine seçkin kıldı.” (Âl-i İmrân, 33)

“Ey Kitap ehli! İbrâhim hakkında niçin tartışıyorsunuz? Oysa Tevrat da, İncil de ondan sonra indirilmiştir. Siz hiç düşünmüyor musunuz?” (Âl-i İmrân, 65)

“De ki: ‘Allah’a, bize indirilen Kur’ân’a, İbrâhim’e, İsmâil’e, İshak’a, Ya’kub’a ve torunlarına indirilene, Mûsâ’ya, İsâ’ya ve peygamberlere Rablerinden verilenlere inandık. Onların arasında hiçbir fark gözetmeyiz, biz O’na teslim olmuşlarız.” (Âl-i İmrân, 84)

“De ki: ‘Allah doğru söylemiştir. Öyle ise dosdoğru, Allah’ı birleyici olarak İbrâhim’in dinine uyun. O, müşriklerden değildi.” (Âl-i İmrân, 95)

“Onda apaçık deliller, İbrâhim’in makamı vardır. Oraya giren güvene erer. Ona bir yol bulabilenlerin Beyt’i haccetmesi Allah’ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse, şüphesiz Allah bütün âlemlerden müstağnidir (kimseye muhtaç değil, her şey ona muhtaç).” (Âl-i İmrân, 97)

“Yoksa onlar, Allah’ın lütuf ve kereminden insanlara verdiği nimetleri kiskanyorlar mı? Şüphesiz biz, İbrâhim ailesine de kitap ve hikmeti vermiştik. Hem de onlara büyük bir mülk ve saltanat ihsan ettik.” (Nisâ, 54)

“Muhakkak biz, Nûh’a ve ondan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz gibi, sana da vahyettik. İbrâhim’e, İsmâil’e, İshak’a, Ya’kub’a, torunlarına, İsâ’ya, Eyyûb’a, Yûnus’a, Hârûn’a ve Süleyman’a da vahyettik. Dâvûd’a da Zebûr’u verdik.” (Nisâ, 163)

“İbrâhim, babası Âzer’e demişti ki: ‘Sen putları tanrı mı ediniyorsun? Doğrusu ben seni ve kavmini açık bir sapıklık içinde görüyorum.’ Böylece biz İbrâhim’e göklerin ve yerin melekûtunu gösteriyorduk ki, kesin inananlardan olsun.” (En’âm, 74-75)

“İşte bunlar, kavmine karşı İbrâhim’e verdiğimiz delillerimizdir. Dilediğimizi derecelerle yükseltiriz. Muhakkak Rabbin hikmet sahibidir, bilendir.” (En’âm, 83)

“De ki: Rabbim, beni doğru yola iletti. Dosdoğru dine, Allah’ı birleyen İbrâhim’in dinine. O, ortak koşanlardan değildi.” (En’âm, 161)

“Onlara, kendilerinden öncekilerin; Nûh kavminin, Âd’ın, Semûd’un, İbrâhim kavminin, Medyen ashâbının ve o yerle bir olan şehirlerin haberi gelmedi mi? Onların hepsine peygamberleri delillerle gelmişlerdi. Demek ki Allah, onlara zulmetmiş değildi, lâkin onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı.” (Tevbe, 70)

“İbrâhim’in babası için istiğfar etmesi de sırf ona vermiş olduğu bir sözden dolayı idi. Böyle iken onun bir Allah düşmanı olduğu kendisine açıklanınca o işten vazgeçti. Şüphesiz ki İbrâhim, çok bağıryanık, çok halim birisi idi.” (Tevbe, 114)

“Andolsun ki, İbrâhim’e de elçilerimiz (melekler) müjde ile geldiler ve ‘Selâm!’ dediler, o da ‘Selâm!’ dedi ve hemen gidip onlara kızartılmış bir buzağı getirdi.” (Hûd, 69)

“İbrâhim’in karısı ayakta duruyordu bunun üzerine yüzü güldü. Ona İshak’ı ve İshak’ın arkasından da Ya’kub’u müjdeledik.” (Hûd, 71)

“İbrâhim’den korku iyice geçip gidince, bu müjde de kendisine gelince, meleklerimizle Lût kavmi hakkında tartışmaya girişti. Çünkü İbrâhim, çok yumuşak huylu ve çok yufka yürekli idi. Melekler: ‘Ey İbrâhim! Bu konuda bizimle tartışmaktan vazgeç. Çünkü Rabbinin emri kesin olarak geldi ve onlara geri çevrilmesi mümkün olmayan bir azap gelecektir.’” (Hûd, 74-76)

“Ve işte böyle, Rabbin seni seçecek ve sana rüya tabirinden bilgiler öğretecek. Bundan önce ataların İbrâhim'e ve İshak'a tamamladığı gibi, nimetini hem sana, hem de Ya'kub soyuna tamamlayacaktır. Muhakkak ki, Rabbin Alîm'dir, Hakîm'dir.” (Yûsuf, 6)

“Atalarım İbrâhim, İshak ve Ya'kub'un dinine uydum. Bizim, Allah'a hiçbir şeyi ortak tutmamız olmaz. Bu, bize ve insanlara Allah'ın bir lütfudur. Fakat insanların çoğu şükretmezler.” (Yûsuf, 38)

“Hatırla ki, bir zaman İbrâhim şöyle demişti: ‘Rabbim! Bu şehri güvenli kıl! Beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut!’” (İbrâhim, 35)

“Hem o kullara, İbrâhim'in misafirlerinden de haber ver. Hani melekler, İbrâhim'in yanına girdikleri zaman, ‘Selâm’ demişler, İbrâhim de onlara, ‘Biz sizden korkuyoruz.’ demişti. Melekler, ‘Korkma! Gerçekten biz sana bilgin bir oğul müjdeliyoruz.’ dediler. İbrâhim dedi ki: ‘Bana ihtiyarlık gelmişken, beni mi müjdeliyorsunuz, neye dayanarak beni müjdeliyorsunuz?’ Melekler, ‘Seni gerçekten müjdeliyoruz. Sakın Allah'ın rahmetinden ümidini kesenlerden olma.’ dediler. İbrâhim dedi ki: ‘Rabbimin rahmetinden, sapıklardan başka kim ümit keser?’” (Hicr, 51-56)

“Şüphesiz İbrâhim Allah'a itaat eden, Hakk'a yönelen bir önderdi. Ve hiçbir zaman müşriklerden olmadı.” (Nahl, 120)

“Ve biz İbrâhim'e iyilik verdik. Şüphesiz ki o, âhirette de sâlihlerdendir. Sonra da (ey Muhammed!) sana, ‘Hakk'a yönelen ve müşriklerden olmayan İbrâhim'in dinine tâbi ol.’ diye vahyettik.” (Nahl, 122-123)

“Kur’an’da İbrâhim’in kissasını da an. Şüphesiz ki o, sıddık (özü, sözü doğru) bir peygamberdi.” (Meryem, 41)

“Babası ‘Ey İbrâhim! Sen benim ilâhlarımdan yüz mü çeviriyorsun? Yemin ederim ki, eğer onları kötölemekten vazgeçmezsen, seni muhakkak taşlarım. Haydi uzun bir müddet benden uzak ol.’ dedi. İbrâhim şöyle dedi: ‘Selâm sana olsun, senin için Rabbimden mağfiret dileyeceğim. Çünkü o, bana çok lütüfkârdır.’ ‘Ben, sizden ve Allah’tan başka taptığınız şeylerden çekilip ayrılıyorum da Rabbime dua, ibâdet ederim. Rabbime yalvarışında mahrum kalmayacağımı umarım.’ İbrâhim, kavminden ve onların Allah’tan başka ibâdet ettikleri şeylerden uzaklaşınca, biz ona İshak’ı ve İshak’ın oğlu Ya’kub’u ihsan ettik. Ve hepsini de peygamber yaptık.” (Meryem, 46-49)

“İşte bunlar, Allah’ın kendilerine nimetler verdiği peygamberlerden, Âdem’in soyundan ve gemide Nûh ile beraber taşıdıklarımızın neslinden, İbrâhim ve İsrâil’in soyundan, hidâyete erdirdiğimiz ve seçtiğimiz kimselerdir. Kendilerine Rahmân olan Allah’ın âyetleri okunduğu zaman ağlayarak secdeye kapanırlardı.” (Meryem, 58)

“And olsun ki biz daha önce İbrâhim’e de rüşdünü vermiştik. Biz onu biliyorduk.

O zaman o, babasına ve kavmine, ‘Bu tapınıp durduğunuz heykeller nedir?’ demişti.

Onlar, ‘Biz atalarımızı bunlara tapar bulduk.’ dediler.

İbrâhim, ‘And olsun ki sizler de, atalarınız da apaçık bir sapıklık içindediniz.’ dedi.

Onlar, ‘Sen bize gerçeği mi getirdin, yoksa şaka mı ediyorsun?’ dediler.

O şöyle dedi: ‘Hayır, Rabbiniz göklerin ve yerin Rabbidir ki onları O yaratmıştır. Ben de buna şahitlik edenlerdenim.’

‘Allah’a yemin ederim ki, siz arkanızı dönüp gittikten sonra, ben putlarınıza elbette bir tuzak kuracağım.’

Derken o, bunları parça parça etti. Yalnız kendisine başvursunlar diye onların büyüğünü sağlam bıraktı.

Kavmi, ‘Tanrılarımıza bunu kim yaptı? Doğrusu o zâlimlerden biridir.’ dediler.

Bazıları, ‘İbrâhim denen bir gencin, onları diline doladığını duymuştuk.’ dediler.

‘O halde onu insanların gözleri önüne getirin, olur ki aleyhinde şahitlik ederler.’ dediler.

İbrâhim gelince ona, ‘Ey İbrâhim! Bunu tanrılarımıza sen mi yaptın?’ dediler.

İbrâhim, ‘Belki onu şu büyükleri yapmıştır, konuşabiliyorlarsa onlara sorun.’ dedi.

Bunun üzerine kendi kendilerine dediler ki: ‘Doğrusu siz haksızsınız.’

Sonra yine eski kafalarına döndüler, ‘And olsun ki bunların konuşmayacağını sen de bilirsin.’ dediler.

İbrâhim dedi: 'O halde, Allah'ı bırakıp da size hiçbir fayda ve zarar veremeyecek olan putlara mı tapıyorsunuz?'

'Size de, Allah'ı bırakıp taptıklarınıza da yazıklar olsun, siz hâlâ akıllanmayacak mısınız?'

Onlar, 'Bir şey yapacaksınız, şunu yakın da tanrılarınıza yardım edin.' dediler.

Biz, 'Ey ateş! İbrâhim'e karşı serin ve zararsız ol' dedik.

Ona düzen kurmak istediler, fakat biz kendilerini daha fazla hüsrana uğrattık.

Onu da, Lût'u da, âlemler için bereketli ve kutsal kıldığımız yere ulaştırıp kurtardık.

Ona, İbrâhim'e İshak'ı, üstelik bir de Ya'kub'u ihsan ettik ve herbirini sâlih kimseler kıldık." (Enbiyâ, 51-72)

"Bir zamanlar Kâbe'nin yerini İbrâhim'e şu şekilde hazırlamıştık: Sakın bana hiçbir şeyi ortak koşma; tavaf edenler, orada kıyâma duranlar, rükû edenler ve secdeye varanlar için evimi tertemiz et." (Hac, 26)

"İbrâhim'in kavmi de, Lût'un kavmi de peygamberlerini yalancı saydılar." (Hac, 43)

"Allah uğrunda gerektiği gibi cihat edin. Sizi o seçmiş, babanız İbrâhim'in yolu olan dinde sizin için bir zorluk kılmamıştır. Daha önce ve Kur'an'da, Peygamber'in size şahit olması, sizin de insanlara şahit olmanız için, size Müslüman adını veren O'dur. Artık namaz kılın, zekât verin, Allah'a sarılın. O sizin sahibinizdir. O ne güzel sahip ve ne güzel yardımcıdır!" (Hac, 78)

derleyen
CEMÂLNUR SARGUT

HZ.
İBRÂHİM
FUSÛSU'L-HİKEM - 5. FAS

Sıddık, nebî, resûl, imam...
Ve Allah'ın halîli (dostu) bir peygamber...

Fusûsu'l-Hikem'in Hz. İbrâhim fassındayız.

İbnü'l-Arabî "Allah, İbrâhim'i dost edinmişti." (Nisâ, 125) âyetinden yola çıkarak dostluğun arkasındaki mânâyâ işaret ediyor: Aşk, aşırı sevgi ve yaratılmışın hatalarını, özellikle kendine kötülük yapanı Yaratan'a olan muhabbetiyle affetmek... İşte Halillik, yani Allah'ın tecellîsi Hz. İbrâhim'de bu şekilde zuhur ettiği için Hz. İbrâhim dostluk makamına ulaşır. Hakk'ın aynası olur. Mübârek vücudunda Allah'ın isim ve sıfatları kemâle erer.

Fusûsu'l-Hikem'in diğer fasslarında olduğu gibi bu bölümde de Muhammedî hakîkatin kapıları açılır. Hz. İbrâhim bize dostluktan habibliğe geçiş sırrını öğretir: Aşk, aşırı sevgi, teslimiyet ve tevekkül...

İbrâhim'e erişmek isteyen İbrâhim'in yolunda olmalı.
Dostluk makamını talep eden, Hakk'a teslim olup belayı nimet görmeli.

NI
NEFES